

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

4/2012

Henrik Perret

4.9.2012

Att lära känna Gud

*Knowing the Bible is one thing.
Knowing the Author is another.*

*Att känna Bibeln är en sak. Att känna
Upphovsmannen är en annan sak.*

Teologiska institutet i Finland fyller vid årsskiftet 25 år. Institutets bärande intention har varit och är att utbilda unga teologer till tjänst inom vår kyrka, i våra församlingar och inom våra väckelserörelser.

Det är speciellt bibelteologin som har intresserat oss. Det var en växande bibelkris inom kyrkan som var orsaken till att många rörelser gick samman och grundade STI. Vi vill att våra blivande teologer skall lära känna Bibeln som Guds Ord, att de ska få växa och bevaras i tilliten till Bibeln.

Den teologiska utbildningen vid våra universitet ger en mångsidig och gedigen kunskap. Såsom alla discipliner innebär den också en brottning med olika synsätt. Alla synsätt är inte likvärdiga, det är inte egalt vad man tror och lär.

Inom STI vill vi verka i enlighet med det samarbetsdokument, som undertecknades i samband med STI:s grundande. Där heter det att Bibeln är Guds uppen-

barelse i ord. Den Helige Ande har talat genom profeterna, bekänner vi i vår trosbekännelse. Bibeln är Guds tal, det är inte bara de bibliska författarna som talar i Bibeln, utan det är Gud själv genom de bibliska författarna. Därför är avsikten inte bara att lära känna de bibliska författarna och deras böcker, utan lära känna Honom, som talar i Bibeln.

”Att känna Bibeln är en sak. Att känna Upphovsmannen är en annan sak.”

Den teologiska utbildningens målsättning skall inte enbart vara att förmedla kunskap. I arbetet som präst och teolog räcker det inte med teologisk kunskap. Den är viktig och i många fall helt nödvändig. Men att lära känna Gud betyder inte bara att veta mycket om Honom. Det innebär att lära känna Honom, att höra hans röst och leva i tro på Honom.

Inom STI har vi betonat den pastorala beredskapen. Den innebär – som uttrycket säger – beredskap att tjäna som pastor, som präst, att hjälpa människor att finna tröst och hjälp hos Herren Jesus Kristus. Att be för människor, att be med människor, att samtala och lyssna till deras nöd.

Att lära känna Gud och att lära känna Bibeln är inte motsatser. Tvärtom hör de oskiljaktigt samman. Det är bara genom

Bibelns uppenbarelse som vi kan lära känna Gud. I Bibeln har Gud avslöjat sig, talat om vem Han är och vad Han vill. Aposteln Paulus skriver att ”tron kommer av hörande, hörande av Kristi ord.” (Rom. 10:17).

Behövs STI ännu?

Om församlingarna och väckelserörelserna skulle klara sig med debattörer och analytiker skulle STI inte behövas. Men nu behövs teologer, som tror att Bibeln är Guds Ord och som vill leva som Bibeln lär. Så länge det behövs präster och teologer behövs STI. Den teologi, som bygger på Guds Ord, är ett skydd och en hjälp mot olika former av missbruk av religionen. Det finns många exempel på religiösa sammanhang där det har gått snett därför att man har försummat den sunda läran.

En sund lära och ett sunt liv hör samman. Teologer behövs helt enkelt därför att det andliga arbetet behöver en god teologi.

Teologer behövs också i utbildningsanstalter, i tidningsredaktioner och många andra sammanhang. Religionslärarna i våra skolor är en allt viktigare kallelse för en teolog. Skolan innebär stora utmaningar och stora möjligheter.

Därför är den stora utmaningen också i fortsättningen att ge unga teologer en god grund och en fin pastoral beredskap för kommande uppgifter. Vi hoppas och ber att de unga skall få kallelsen att tjäna som Guds Ords tjänare i församlingarna och väckelserörelserna också i framtiden.

Vi hoppas, att kyrkofolket också i framtiden skall understöda STI genom förbön och ekonomiska bidrag.

Ett varmt tack till Ärkeskiftet och St Mickels stift och Borgå skift för deltagande i anskaffandet av ett elpiano *Ljud högt, du psalm att lova vår Skapare och Gud*. Essi Tuomala vid pianot.

Till vad behövs predikoämbetet?

Timo Eskola

När man under tiden för reformationen diskuterade kyrkans ämbete betonades det att pastorns ämbete framför allt var ett predikoämbete. Församlingens herde har som uppgift att sköta människorna med Guds Ord. Han förkunnar och undervisar. På det sättet får mänskorna tröst av Gud.

Viktigt att känna sin Bibel

Predikantens viktigaste arbetsredskap är Bibeln. Ingen pastor kan utföra sina uppgifter om han inte har fått en god undervisning i Bibelns olika ämnen: Från Moseböckernas skildring av befrielsen och löfteslandet, till templets offertjänst, profeternas varningar och straffet under fångenskapen.

Pastorn måste känna till Guds löften: hur profeterna lovar förnyelse till dem som lever under straffet, hur Herren sänder Davids Son som herde för sitt folk, hur Jesus framträder som befriare, hur han ger sitt offer för syndare och hur Gud upphöjer honom till kung över det nya fredsriket.

Ur Bibeln öser förkunnaren evangeliets ämne och innehåll. Det gjorde apostlarna också: Vi förkunnar inte oss själva utan Jesus Kristus. Pastorns uppgift är samtidigt både lätt och svår. Evangeliet är givet av Gud och man behöver inte hitta på det. I den meningen är det lätt. Men att predika det på ett vettigt sätt och med en udd mot åhörarna är trots allt en krävande uppgift.

Det andliga regementet

Inom lutherdomen beskrivs pastorns predikouppgift som ett arbete inom det andliga regementet. Vad betyder det ovanliga ordet? Det betyder i all enkelhet att pastorns förkunnelse inte sist och slutligen siktar in sig på dagen som är utan på evigheten.

Det världsliga regementet, d.v.s. Guds herravälde, gäller världsliga ting. Det området sköts exempelvis av lärarna, poliserna och domarna. De berättar för människorna hur man lever ett rätt och gott liv. De ansvarar också för att brottslingar får sitt straff. Om någon inte går med på att på ett fridsamt sätt leva ett liv i gemenskap blir han inburad för att begrunda sina handlingar.

Guds andliga herravälde är av helt annat slag. Pastorn undervisar inte att den som har handlat orätt skall fängslas. I stället förkunnar han i Guds namn att de som bryter mot Guds lag kommer att bli förtappade. Gud straffar syndare i helvetets eld. En sådan lagförkunnelse binder människornas samveten tills de blir förkrossade under Guds ord.

Det andliga regementets mest förunderliga och trösterika uppgift är att förkunna förlåtelse och befrielse. Kristus har

Gamla kyrkan i Helsingfors. Bild: Hilpi Jenu

kommit för hela den fallna mänsklighets skull. Hans försoningsverk gäller var och en. Evangeliet befriar alltså människan fullständigt. Det renar och förnyar.

Pastorns uppgift

Församlingsherden har till uppgift att förkunna syndens allvar, brottets straff och evangeliets förunderliga befrielse. Polisen säger aldrig att förbrytaren blir förtappad. Domaren ger inte förlåtelse åt den som har förbrutit sig. Det kan endast predikömbetets innehavare göra.

Därför behövs pastorer. Därför skall man ständigt utbilda teologiestuderande att hålla fast vid Bibeln och det kristna evangeliet. Man bör ge dem en möjlighet att växa i kännedomen om den kristna läran.

Unga studerande behöver en trygg undervisning som blir till stöd för arbetet inom det andliga regementet. De behöver en kallelse för att ge sig in i Guds arbete som Kristi budbärare. I den uppgiften önskar Teologiska institutet i Finland tjäna också under hösten som nu börjar.

I det statliga universitetet får man mycket god undervisning för huvudets del och man lär sig de viktiga grundspråken. Det är inget problem. Det statliga universitetet fostrar inte människor för ett arbete inom det andliga regementet utan endast till sakkunskap inom det världsliga. I Finland blir undervisningen om det andliga regementet främst en uppgift för kyrkans s.k. tredje sektor, d.v.s. organisationerna. Vårt institut önskar fostra teologiestuderande till pastorer och förkunnare, till sådana människor som kan tjäna församlingen med Guds Ord.

Bekännelsen i två länder

Henrik Perret

Drottningens Elisabeth II har nyligen firat diamantjubileum, efter 60 år på tronen som regerande drottning. Dåvarande prinsessan Elisabeth fick beskedet om sin fars, kung George VI:s bortgång under en resa i Kenya. Hon hade åtagit sig uppdraget eftersom hennes svårt sjuka far inte kunde resa. Dödsbudet kom via en journalist, som bevakade prinsessans resa i Afrika. Han fick beskedet via sin redaktion, och kontaktade prinsessans make, prins Philip, som tog sin hustru med sig ut i en park och gav henne det tunga beskedet att hennes far hade dött och att hon nu är Englands drottning.

Kristendomen syns

Förutom den entusiasm, som präglat England under de fyra dagar långa festligheterna, har jag fäst mig vid den tydliga kristna bekännelsen. En av höjdpunkterna i firandet var en tacksägelsegudstjänst i anrika St. Pauls' Cathedral, samma kyrka där också drottning Victoria firade sitt 60-års jubileum på tronen i slutet av 1800-talet.

I tacksägelsegudstjänsten läste premiärminister David Cameron bibeltexten. Många kungligheter sjöng ivrigt med i psalmerna tillsammans med ministrar, medlemmar av parlamentet och ledande personer i Brittiska samväldet.

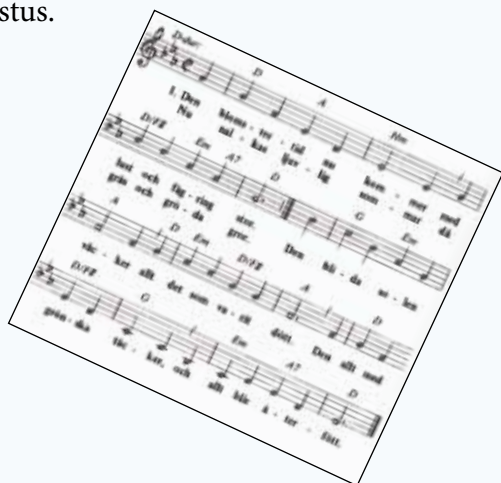
I samband med måltider, bl.a. i Westminster Hall, inleddes måltiden med en bordsbön. När olika platser presenterades i TV-sändningarna, kommenterade man

också den centrala roll kristendomen har haft och har.

Drottningens jultal har ofta präglats av en klar bekännelse. Särskilt minns jag hennes jultal senaste jul (2011). Säkert är, vilket också ärkebiskopen framförde i sin predikan i tacksägelsegudstjänsten, att drottningen personligen bekänner den kristna tron.

Sommarpsalmen irriterar

Detta jubileum och de av kristen tro präglade festligheterna i England och särskilt i London sammanföll med diskussionerna om sommarpsalmens vara eller icke vara i Finland. Diskussionerna har visserligen pågått i flera år. *Den blomstertid nu kommer* har för många generationer finländare varit tecknet på att skolan är slut och sommaren har börjat. Psalmen är en kristen psalm, som ger uttryck för skapelSENS, inklusive människans, prisande av Gud som Skapare. Men psalmen uttrycker också tydligt att Guds godhets källa är Kristus.

St. Pauls katedral i London
Bild: morgueFile

London 2012

Också vid de olympiska spelens öppnande i London i augusti framkom det tydligt vilken ställning kristendomen har haft och har i den brittiska kulturen. Två för oss i Finland kända psalmer framfördes (*Abide with Me – Bliv du hos mig* och *Guide Me, O Thou Great Redeemer, – Gud, Ditt folk är vandringsfolket*, som finns i den finlandssvenska psalmboken som nr 383). De olympiska spelen är extra känsliga och kravet på politisk korrekthet är särskilt stort. Skulle något kristet inslag ha förekommit om Finland hade stått som värd? Eller Sverige, Norge eller Tyskland?

Tro och traditioner

I ljuset av engelsmännens frimodiga fasthållande av kristna traditioner, som naturligtvis inte är detsamma som hjärtats tro och tillbedjan, undrar man om Jesu ord också gäller oss:

”Den som skäms för mig och mina ord i detta trolösa och syndiga släkte, för honom skall också Människosonen skämmas, när han kommer i sin Faders härlighet med de heliga änglarna.” Mark. 8:38

Det intressanta är, att riten intresserar i en situation där tron bakom riten är försvinnande.

Jag tror dock att traditioner är viktiga. De är bärare av det kristna vittnesbördet som kan tända människor till tro, “när och var det behagar Gud.”

Nu är det viktigt att det kristna vittnesbördet och den kristna bekännelsen hålls högt, åtminstone bland oss kristna. Genom bekännelsen öppnas nya dörrar till vittnesbörd.

Räds ej bekänna Kristi namn!

Nu har vissa högröstade fritänkare krävt att psalmen inte längre får sjungas, efter som den är stötande och kränker människor med annan religion eller ateister, som inte vill bekänna någon religiös tro. Skolan skall vara neutral, heter det. Frågan aktualiserades bl.a. av att den nyvalde biskopen i Kuopio stift, Jari Jolkonen, valde att låta sina barn utebli från skolans avslutningsfest, eftersom sommarpsalmen inte fick sjungas i skolan.

Såväl statens representant (bl.a. Johannes Koskinen i riksdagen) som kyrkans representant (ecklesiastikrådet Jukka Keskitalo) hävdar, att sjungandet av *Den blomstertid nu kommer* inte är religionsutövning. Man vill förmodligen ge ”neutrala” argument för att sjunga psalmen och försöker motivera detta med kulturella synpunkter: det hör till den finska kulturen att avsluta skolåret med sommarpsalmen.

Också i Sverige har liknande diskussioner förts. Både hos oss och i Sverige har diskussionerna också gällt kristna inslag i skolans julfirande. Julevangeliet, kristna julsånger mm. borde rensas bort, ljuder kravet i våra länder.

PERSONLIGT

Medborgare i tre riken

Ville Kettunen

Tomas Garaisi, 28, är teol. stud. i "graduskedet" och STI-aktiv. Han är en finsk-israelisk man och intresserad av missionsarbete i sin fars hemland. Tomas har känt en kallelse till arbete i Guds rike ända sedan han var barn.

Teol. kand. Tomas Garaisis huvudämne är GT:s exegetik. Han skriver sin gradu om arkeologin som forskar i Davids och Salomos monarki. – "Jag har studerat alldeles för länge. Nu börjar jag mitt åttonde år. Jag har haft pauser i studierna och jobbat vid sidan av studierna. Också i detta skede jobbar jag som försäljare på Helsingfors-Vanda flygfält. Under sommaren var jag sommarteolog i Kankaanpää församling. Det var speciellt fint och lärorikt att se frukterna av församlingens goda ungdomsarbete. Jag medverkar också som kolumnist i tidningen Uusi Tie."

Tomas har sen han var liten känt en brinnande längtan och en motivation att arbeta i Guds rike. I gymnasiet blev han intresserad av teologiska studier. Efter gymnasiet studerade han ett år vid Folkmissionens teologlinje i Ryttylä. Nästan

alla studerande från teologlinjen kom till Teologiska fakulteten. Tomas började läsa med sikte på att bli präst, men som det nu ser ut blir han inte präst inom den evangelisk-lutherska kyrkan. – "Om jag vill vara en luthersk präst i Finland, så är det enda alternativet – och det är inte ett dåligt alternativ – Lutherstiftelsen.

Tomas berättade om Jesus redan när han var några år gammal. Som tvååring hade han naturligt nog inte arbetsvision för att predika i kyrkan. Arbetsvisionen formades så småningom. Tomas kommer från ett troende hem, han är döpt och uppfostrad i den kristna tron. Hemmets andliga hem är Folkmissionen.

- "Min far är från Israel, Haifa. Han är israelisk arab och hör till en stor grekiskortodox släkt. Min släkt kommer från bl.a. byn Kana och Tiberias. Vi är ett tusental i Israel och också på andra håll i världen. En annan släktgren, som är bosatt på Västbanken, är romerskkatolsk, och jag kan nämna att min fars småkusin nu är biskop för den romerskkatolska kyrkan i Jerusalem. När min far i tiden kom till Finland och gifte sig med min mor, blev han medlem i den lutherska kyrkan." Tomas är intresserad av missionsarbete i Israel. Han

har också israeliskt medborgarskap. Att fara skulle vara lätt, han behöver ju inte ens visum. Israel är dock en andligt hård miljö. Förutom den rådande religionen, judendomen, är den stora utmaningen också nyhedendomen och vidskepelse, som är vanlig i alla religiösa samfund.

Vad är det som motiverar Tomas till arbete i Guds rike? – ”Evangeliet”, säger Tomas och skrattar. Svaret är inte någon överraskning. – ”Om Gud har skapat människan är det bäst för henne att hålla kontakt med sin Skapare. I synnerhet det att människan kommer att stå inför domen utan Jesus, är något som motiverar oss att berätta om det viktigaste i livet,” säger Tomas. – ”Det är ju absurt och vansinnigt, om man tänker rent mänskligt. Evangeliet är trots allt större än vår uppfattningsförmåga och vårt förnuft.”

Tomas är med i STI:s studentråd. Tomas' goda humor har ofta stimulerat mötena. Tomas lärde känna STI redan under tiden vid Folkmissionens teologlinje. Man besökte STI och STI sände föreläsare till Ryttylä. – ”Under alla dessa år har jag mer eller mindre suttit i STI. Jag vågar påstå att utan STI skulle mina studier ha blivit på hälft. Mina närmaste studiekamrater och vänner har varit med i STI. Också av den orsaken är det fint att gå dit.”

Tomas sysslar med ”allt halvfärdigt”. Tomas lyssnar på musik nästan dagligen och spelar percussion i en trio som heter Aito. Han går på gym med ”växlande framgång” och spelar innebandy. Mycket tid går till socialt umgänge. Till Tomas' hobby hör också fotografering och han har ofta fotograferat för STI, t.ex. i samband med öppningsföreläsningarna.

Tomas har många favoritbibelställen. I andakter läser han mest ur Uppenbarelse-

Tomas tillsammans med William Shomal, den romerskkatolske biskopen i Jerusalem.

bokens 21 kapitel, om löftena om det eviga livet, hur Gud bor mitt ibland oss och torkar alla tårar. – ”Ett annat favoritställe är när Moses ropar till israeliterna vid Röda havet: ’Herren skall strida för er, ni skall vara stilla.’ (2 Mos. 14:14).

Som hälsning till läsarna säger Tomas: – ”Jag vill önska en välsignad höst. Stöd STI:s arbete ekonomiskt och framför allt i förbön. STI har varit till stor hjälp för många teologie studerande. STI utför ett viktigt arbete, också fast kanske många lekmän tycker att det sker med låg profil. Det är en teologernas egen vagga, men trots det inte mindre viktigt.”

STUDERANDE HAR ORDET

Det tredje året börjar och teol.kand-examen hägrar. Mycket studier har han bakom sig, men ännu mera framför.

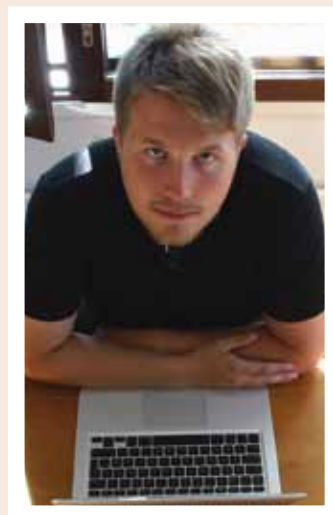
En teologs somrar går snabbt förbi när man jobbar som sommarteolog på olika håll i församlingarna i Finland. Det är å ena sidan inspirerande och å andra sidan helt nödvändigt att påminna sig hur det är att arbeta, vad det är som man har gett sig in på och vad målet för studierna handlar om.

Som sommarteolog möter man ständigt olika uppfattningar om den teologiska fakulteten. En del har fått uppfattningen att det är ett prästseminarium, där man ber flitigt och läser Bibeln dagarna i ända. För andra är teologiska fakulteten vackert uttryckt något negativt: där om inte förr så dör nog tron. När jag för ett par år sen började studera hade jag kanske också själv litet liknande uppfattningar. Nu vet man dock bättre.

De teologiska studierna har just varit sådana som jag väntade att de skulle vara. Men å andra sidan har de överraskat mig kraftigt. Inte trodde jag när jag sökte till fakulteten att jag under de tre första åren skulle studera fem språk! I övrigt har det varit som väntat: kritiskt och allmänt. Nog får man väl något slags teologisk allmänbildning, men det är nog trots allt ganska vagt. Man får nog läsa ganska självständigt så man hänger med och förstår vad det egentligen handlar om.

När jag under somrarna arbetat har ofta frågan vaknat i mig: lärde jag mig senaste år något som har hjälpt mig i församlingsarbetet denna sommar? Svaret har båda somrarna varit: knappast alls. Och det harmar. Till all lycka har STI:s föreläsningar rättat till det hela och kommer ihåg att jag påmint mig om det jag hörde i STI när jag förberedde predikan senaste sommar. STI har en egen plats när det gäller att komplettera de teologiska studierna, åtminstone gäller det oss som siktar på att arbeta i församling.

Nästa år blir hårt. Förutom arbetet med teol.kand-examen skall jag studera tre språk och sedan andra studier dessutom. Jag hoppas att huvudet håller och att jag däremellan hinner vila också!

Olli Olenius, teol. stud.

BESÖK

Henrik Perret

- 14.–15.9 Kyrkhelgen i Karleby
28.–29.9 Kuusankoski,
Bibels röda tråd
3.10 Föreläsningsdag i Ryttylä
26.–27.10 Jesusseminarium i Uleåborg
(Tuira församling)
23.–24.11 Vaasa, Apologiaseminaari

Timo Eskola

- 25.9 Hyvinge församling
28.–29.9 Grankulla Bibelinstitut
unga vuxna
16.10 Föreläsningsdag i Ryttylä

Tack för att du stöder STI:s arbete

STI är helt beroende av sina vänner. I år har 56 % av dem som finns i vårt register betalat sin medlemsavgift (35 €, studerande 10 €). Vi sänder en hälsning i september-oktober till dem som inte har deltagit med vädjan om ett litet bidrag efter vars och ens möjligheter. Det är viktigt att använda referensnumret, som finns på adresslappen.

Också mindre bidrag mottas med stor tacksamhet! Gud välsigne alla som ber och stöder abetet!

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550

Fax 09 6689 5555

E-post: sti@sti.fi
förnamn.efternamn@sti.fi

Hemsida www.sti.fi

Bank Sampo 800011-564245
FI7480001100564245
DABAFIHH

Annställda
generalsekr. Henrik Perret (gsm 0500 542 542)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och
läsesal.

Öppet under perioderna kl. 9–19

Finansieras av frivilliga bidrag. Medlemsavgift för
understödjande medlemmar: 35 €/år (studerande 10
€, kollektiv 100 €). Bockgåvor, understöd och testa-
menten mottas med tacksamhet.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*. Infor-
mationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*) sänds till
understödjande medlemmar.

Styrelsens ordförande
verksamhetsledare Lasse Nikkarikoski

Medlemsorganisationer
Missionsföreningen Säningsmannen, Länsi-Suomen
Rukoilevaisten Yhdistys (Bedjarrörelsen i Västra
Finland), Finlands ev.luth. Student- och Skol-
ungdomsmission, Radiomissionsorganisationen
Budbärarn, Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen
Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska Bibel-
institutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen i Finland

Tryckeri Kirjapaino Hermes Oy

ISSN 2243-075X (Print)
ISSN 2243-0768 (Online)

TEOLOGISKA
INSTITUTET I FINLAND
Kajsaniemigatan 13 A
00100 HELSINGFORS

. D022

*Han sover och stiger upp,
natt följer på dag
och säden kommer upp
och skjuter i höjden,
han vet själva inte hur.*

Mark. 4:27

Pärbilder:
Rolf Wiiala